

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΕΤΕΛΕΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 28 Μαρτίου 2026

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των όρων:

- α. αγροτική μεταρρύθμιση
- β. βενιζελισμός
- γ. διχοτόμηση του χαρτονομίσματος

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λάθος**.

1. Το 1917 η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη αποφάσισε την ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης.
2. Η «διχοτόμηση του χαρτονομίσματος» ήταν ένα μέτρο που πήρε ο Βενιζέλος για να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες του πολέμου στο μικρασιατικό μέτωπο.
3. Το Νοέμβριο του 1920 η κυβέρνηση του Βενιζέλου χάνει τις εκλογές.
4. Η αντίδραση του κρατικού μηχανισμού στον ερχομό των προσφύγων από τη Μικρά Ασία κρίνεται επαρκής, καθώς η χώρα συγκλονίζονταν από τα πολιτικά πάθη.
5. Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος ιδρύθηκε πριν τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποια ήταν η οικονομική πορεία της Ελλάδας κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου (1919-1939);

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Ποιες ήταν οι συνέπειες των Βαλκανικών πολέμων για την Ελλάδα;

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τους παράγοντες που επέτρεψαν τη δημιουργία της μεγάλης ιδιοκτησίας μετά την ενσωμάτωση της Θεσσαλίας (1881), τις επιπτώσεις του γεγονότος αυτού στην οικονομική και κοινωνική ζωή της Ελλάδας και την στάση των ελληνικών κυβερνήσεων μέχρι το τέλος των βαλκανικών πολέμων.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Στο αγροτικό ζήτημα της Θεσσαλίας, το οποίο σημείωσε ιδιαίτερη έξαρση κατά την κρίσιμη περίοδο της μετάβασης από την οθωμανική στην ελληνική κυριαρχία, η σύμβαση της προσάρτησης επέβαλλε το σεβασμό των υπαρχόντων δικαιωμάτων όλων εκείνων, οι οποίοι κατείχαν νόμιμους οθωμανικούς τίτλους σε κάθε είδους γαίες ή ακίνητα. Η διάταξη θεωρήθηκε ότι εξομοίωνε όλους τους σχετικούς με την κατοχή της γης οθωμανικούς τίτλους και τους αναγνώριζε ως αποδεικτικά στοιχεία ιδιοκτησίας· εκλήφθηκε δε ως προνομιακή μεταχείριση των Οθωμανών κατόχων τίτλων γης και οδηγούσε στην ενίσχυση της θέσης των τελευταίων, εξαιτίας και της ισχύος της απόλυτης ατομικής ιδιοκτησίας στην ελληνική νομοθεσία, σε αντίθεση με τους όποιους περιορισμούς επέβαλλε ο οθωμανικός νόμος. Αφορούσε όμως, κατ' επέκταση, και τους Έλληνες αγοραστές –προπάντων κεφαλαιούχους της ομογένειας–, οι οποίοι ενόψει της προσάρτησης είχαν σπεύσει να αποκτήσουν κτήματα στη Θεσσαλία. Από την άλλη πλευρά, η δίκαιη απαίτηση των καλλιεργητών για απόκτηση ιδιόκτητης γης μετά την απελευθέρωση, όχι μόνο δεν πραγματοποιήθηκε αλλά αντίθετα συνοδεύτηκε και με επιδείνωση των καλλιεργητικών σχέσεων, εξαιτίας και της μη οριοθέτησης των δικών τους δικαιωμάτων.

*Αγγελική Σφήκα-Θεοδοσίου, «Ο Τρικούπης και το θεσσαλικό ζήτημα»,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας,
περ. «ΕΓΝΑΤΙΑ», τ. 5, σελ. 124, UNIVERSITY STUDIO PRESS, 1995-2000.*

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η ανάγκη να διατηρηθεί η δανειοληπτική ικανότητα της Ελλάδας στο εξωτερικό εμπόδιζε αρκετές φορές τη διαδικασία της εσωτερικής μεταρρύθμισης. Ο Τρικούπης απέφυγε π.χ. να κάνει μεταρρυθμίσεις στη γεωργική γη της

νεοαποκτημένης επαρχίας της Θεσσαλίας, της οποίας τη γεωργία χαρακτηρίζαν τα μεγάλα τσιφλίκια, για να μην προσβάλει τις ευαισθησίες [...] των πλουσίων Ελλήνων του εξωτερικού, που έδειχναν όλο και μεγαλύτερη τάση να επενδύουν στη μητέρα πατρίδα.

Richard Clogg, «Σύντομη Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας», σελ. 137-138, εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα 1999.

ΘΕΜΑ Δ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν να αναφερθείτε στο εργατικό κίνημα στην Ελλάδα στα τέλη 19ου - αρχές 20ου αιώνα και συγκεκριμένα

α. στους παράγοντες που καθυστέρησαν την ανάπτυξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα (μον. 13)

β. στους παράγοντες που ευνόησαν την ανάπτυξή του. (μον.12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Μέχρι και τη δεκαετία του 1870 δεν υπάρχει κανένα σωματείο εργατικό, ως προς τη σύνθεση και τους στόχους του. Ούτε εκδηλώνονται συγκροτημένοι εργατικοί διεκδικητικοί αγώνες, έστω και σε πρωτογενή μορφή. Την ερμηνεία αυτής της καθυστέρησης –σε μια εποχή που το εργατικό κίνημα κάνει έντονη την παρουσία του στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες– θα μπορούσαμε να την αναζητήσουμε σε μια σειρά παράγοντες, οι κυριότεροι από τους οποίους είναι:

α) Η διασπορά της μεγάλης πλειονότητας της ολιγάριθμης ελληνικής εργατικής τάξης σε μικρές παραγωγικές μονάδες, που καθιστά δύσκολη την επικοινωνία και τη δυνατότητα συνειδητοποίησης των κοινών συμφερόντων [...].

β) Η μη αποκοπή της μεγάλης πλειονότητας των εργατών και εργατριών από τη μικροϊδιοκτησία, που τους επιτρέπει να πιστεύουν -πολύ συχνά βάσιμα- ότι η ένταξη σε σχέσεις εξαρτημένης εργασίας θα είναι προσωρινή.

γ) Το μεγάλο ποσοστό που αντιπροσωπεύουν οι πρόσφυγες και μετανάστες εργάτες, αλλά και οι ανήλικοι, που έχουν πρόσθετες δυσκολίες οργανωμένης διεκδίκησης.

δ) Η ανυπαρξία εκτεταμένων και παρατεταμένων φαινομένων μαζικής εξαθλίωσης, και η δυνατότητα διατήρησης των ημερομισθίων σε σχετικά υψηλά επίπεδα για μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού. Μια δυνατότητα, που, όπως έχουμε δει, επιτυγχάνεται με την επιστράτευση στρατηγικών αντίστασης στην προλεταριοποίηση, με την εποχιακή και περιοδεύουσα εργασία και την αξιοποίηση της μεταναστευτικής διεξόδου.

Γιώργος Αλεξάτος, Η εργατική τάξη στην Ελλάδα. Από την πρώτη συγκρότηση στους ταξικούς αγώνες του Μεσοπολέμου, εκδ. Κουκκίδα 2015

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η Μεγάλη Ιδέα είχε ένα επιπρόσθετο πλεονέκτημα: ήταν ιδέα βαθύτατα δημοφιλής στα πλατιά στρώματα του πληθυσμού. Η ιδέα αυτή είχε έναν έντονα λαϊκό χαρακτήρα, ο οποίος οφειλόταν όχι μόνο στην ιστορική της προέλευση, αλλά και στο ότι την ασπάζονταν τα λαϊκά κυρίως στρώματα σε όλη την περίοδο του 19ου αιώνα.

Ι.Ε.Ε., τόμος ΙΔ', σσ. 57-58

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Φεντερασιόν

Η Σοσιαλιστική Εργατική Ομοσπονδία Θεσσαλονίκης ξεκίνησε από τη μικρή πολιτική λέσχη που ίδρυσε ο Αβραάμ Μπεναρόγιας μαζί με λίγους συνεργάτες του κατά τη διάρκεια της επανάστασης των Νεοτούρκων, τον Ιούνιο του 1908. Σχεδόν ένα χρόνο αργότερα, το Μάιο και Ιούνιο του 1909, η μικρή σοσιαλιστική αυτή ομάδα αναδιοργανώθηκε και ονομάστηκε Σοσιαλιστική Εργατική Ομοσπονδία Θεσσαλονίκης, οργάνωση αποκλειστικά εβραϊκή. Ο Μπεναρόγιας και οι συνεργάτες του έλπιζαν να διευρύνουν την Φεντερασιόν επί ομοσπονδιακής βάσεως, έτσι ώστε να περιλάβει στους κόλπους της σοσιαλιστές όλων των εθνικοτήτων. Ωστόσο οι διαφορές ανάμεσα στις διάφορες εθνικές ομάδες και η έντονη εχθρότητα που επικρατούσε ανάμεσα στις σοσιαλιστικές οργανώσεις εμπόδισε μια τέτοια συνεργασία. Παρ' όλα αυτά, τα πρώτα χρόνια η Φεντερασιόν ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα οργανώνοντας τους εργάτες της Μακεδονίας και συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην ανάπτυξη του ελληνικού σοσιαλιστικού και εργατικού κινήματος μετά τους βαλκανικούς πολέμους και την προσάρτηση της Μακεδονίας στην Ελλάδα.

Γ.Β. Λεονταρίτης, Το ελληνικό σοσιαλιστικό κίνημα κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, εκδ. Εξάντας, 1978, σ. 50-51

Καλή επιτυχία!!!